

Dnes v čísle:

Čestný doktorát UP
doc. E. Schadelovi
Academia film
má novou znělku
Přijaté projekty FRVŠ
na rok 2001

Žurnál

22

Ročník 10 • Vychází 30. března 2001

Čestný doktorát Univerzity Palackého doc. E. Schadelovi

Na slavnostním zasedání Vědecké rady UP a vědeckých rad CMTF a FF UP 28. 3. 2001 v aule FF UP byl udělen čestný doktorát v oboru filozofie významnému představiteli současné filozofické triadiky a dynamické ontologie filozofovi doc. Erwinu Schadelovi (na snímku), který je v současné době vedoucím výzkumného centra *Interkulturelle Philosophie und Comenius-Forschung* na univerzitě v Bamberku.

Čerstvého držitele titulu doctor honoris causa představil doc. K. Floss, jenž poukázal na spojení tohoto německého učenca s olomouckou univerzitou: *Tim poutem je především veliký moravský rodák, prorok českého národa a den ze dne více ceněný myslitel světového formátu Jan Amos Komenský.* Ocenil pozornost, kterou doc. E. Schadel věnoval zajištění důstojného postavení J. A. Komenského – nejen jako pedagoga, ale především jako myslitele a teologa – ve vývoji světového filozofického myšlení.

Doc. E. Schadel překvapil projevem předneseném v pečlivě artikulovaném českém překlade, v němž poděkoval za poctu, jež se mu na půdě Univerzity Palackého dostalo a nastínil některé z témat další spolupráce s FF UP. V závěru svého vystoupení přislíbil, že jeho příští práce – chystané komentované vydání dopisů J. A. Komenského – bude dedikována

Dokončení na str. 2

Konference o etické výchově

V úterý 27. 3. 2001 se v aule Pedagogické fakulty UP uskutečnila konference nazvaná *Etická výchova ve školském systému ČR*, kterou pořádala Katedra pedagogiky PdF UP a Česká pedagogická společnost.

Za PdF pozdravil přítomné proděkan doc. J. Kropáč, poté se úvodního slova ujal PhDr. J. Šolc, předseda Etického fóra, který v obecných souvislostech pohovořil na téma etické a prosociální chování. Zdůraznil, že je třeba rozlišovat pojmy morálka a mravnost, morálka a etika. O morálce podle něj nelze hovořit, neboť ta je vždy vázána na jednání člověka, a proto sama o sobě neexistuje (svou morálku má i skinhead). Oproti tomu etika jako filozofická disciplína učí o pravidlech mravního jednání, o mravních zásadách a měla by jí být věnována pozornost již od dětství.

O metodice etické výchovy jako vyučovaného předmětu na školách informovala Mgr. Z. Vyvozilová, učitelka etické výchovy na SZS Olomouc, a lektorka etické výchovy dalšího vzdělávání pedagogů (na snímku). Cílem etické výchovy by mělo být rozvíjení osobnosti dítěte, která je v současném školství spíše potlačována. Výchovný program klade důraz na stimulaci psychických dovedností dítěte jako komunikace, asertivita, pozitivní hodnocení sebe i ostatních,

tvořivost. Důležité je, aby si dítě od raného věku osvojilo schopnost formulování a prosazování vlastního názoru. Etická výchova má dopomoci odstranit z našich škol dril ve prospěch vzájemné komunikace.

S praktickými zkušenostmi s výukou etické výchovy se podělila Mgr. P. Linhová, učitelka Základní církevní školy v Olomouci. Na téma drogy a sexualita v systému etické výchovy pak promluvil doc. MUDr. H. Hamanová, vedoucí Subkatedry dorostového lékařství Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, Praha.

Bližší informace o sdružení Etické fórum naleznete na adrese www.eticeforum.cz.

-ano-, foto -tj-

CO JE ETIKA? TO JE CIZÍ SLOVO...
DOKONCE SVYCH REKL VELMI CIZÍ!

Prezident ČR jmenoval 71 nových profesorů vysokých škol

Na návrh vědeckých a uměleckých rad vysokých škol jmenoval prezident republiky V. Havel s účinností od 1. dubna 2001 jedenasedmdesát nových profesorů vysokých škol. Jsou mezi nimi zastoupeni také čtyři členové akademické obce UP: **prof. RNDr. Eva Majerníková, DrSc.** (Katedra teoretické fyziky Přírodovědecké fakulty UP), jmenovaná profesorkou pro obor fyzika kondenzovaných látek a akustika na návrh Vědecké rady UP; **prof. Gerlinda Šmausová, Dr. phil.**, (Katedra občanské výchovy PdF UP), jmenovaná pro obor sociologie na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity v Brně; **prof. PhDr. Karel Steinmetz, CSc.**, (Katedra hudební výchovy PdF UP), jmenovaný profesorem pro obor hudební teorie a pedagogika na návrh Vědecké rady Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem; **prof. Ing. Miroslav Strnad, CSc.** (Katedra botaniky PřF UP), jmenovaný profesorem pro obor fyziologie rostlin na návrh Vědecké rady Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

Na návrh Vědecké rady UP byl profesorem pro obor ekologie jmenován také **prof. RNDr. Josef Rušek, DrSc.**, přednosta Ústavu biologie AV ČR v Českých Budějovicích.

-red-

Rozvojové programy MŠMT pro rok 2001

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR vyhlásilo rozvojové programy pro rok 2001 a výběrové řízení na projekty programu *Podpora rozvoje učitelských a vzdělávacích programů a jiných vzdělávacích aktivit pro rok 2001*. Projekty za veřejnou vysokou školu je třeba na MŠMT předložit **do 15. dubna 2001**. Podrobnější informace jsou zveřejněny na internetové adrese www.msmt.cz v části *Vysoké školy*.

-red-

V čele Akademie věd ČR stojí žena

Ze čtyř kandidátů vybíral 27. 3. akademický sněm na zasedání v Národním domě v Praze na funkci nového předsedy Akademie věd ČR, na kterou kandidovali doc. H. Illnerová, DrSc. (Fyziologický ústav AV), Ing. K. Jungwirth, DrSc. (Ústav fyziky plazmatu AV), prof. J. Niederle, DrSc. (Fyzikálního ústav AV) a prof. V. Pačes, DrSc. (Ústav molekulární genetiky AV). Po prvním kole voleb, v němž nezískal nikdo z nich potřebnou nadpoloviční většinu hlasů, postoupili do druhého kola doc. Illnerová a prof. Pačes. Vítězkou se v tajném hlasování stala dosavadní místopředsedkyně AV ČR **doc. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.** (nar. 1937). Vystřídává v čele AV ČR prof. Rudolfa Zahradníka, DrSc., který jí vedl po dvě čtyřletá funkční období; akademický sněm jej na úterním zasedání zvolil čestným předsedou.

-red-

GALERIE IC UP ZBROJNICE
BESELSKÉ NÁMĚSTÍ OLOMOUČ

KRESBA –
VÝRAZOVÉ MOŽNOSTI
WORKSHOP S UMĚLCEM
PEDAGOGEM
Jiřím Kornatovským

IMAGINACE

VĚBĚR
PPACT
STUDENTŮ
KW RIF UP

VYSTAVA 2.4. - 9.4. 01

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

II. Vejdovského olomoucký vědecký den

Oční klinika LF UP pořádá za pověření České oftalmologické společnosti a České vitreoretinální společnosti dne 31. 3. 2001 II. *Vejdovského olomoucký vědecký den*. Odborný program tohoto celostátního fóra se bude týkat problematiky onemocnění sklivce a sítnice. Nosnými tématy pro tento rok jsou věkem podmíněná makulární dystrofie, tumory sítnice optiku a uveální tkáň, onemocnění makuly a dystrofie sítnice. Oční klinika LF UP se prezentuje na této akci jedním souborným referátem, který je věnován problematice sítnicových dystrofií (autorů Chrápka, Řeháka) a dvěma dílčími přednáškami (maligní melanom uvevy autorů Marešové, Tavandzí, Bábkové, věkem podmíněná makulární degenerace autorů Prachařová, Řehák). Celkový je odborný program sestaven z dvaceti přednášek předních českých specialistů na diagnostiku a chirurgii nemocí sklivce a sítnice. Akce proběhne v přednáškovém sále Právnické fakulty UP.

-chrap-

Koncert Stupkova kvarteta

Komorní soubor při Přírodovědecké fakultě UP v Olomouci – Stupkovo kvarteto – zve všechny přátele komorní hudby na další z cyklu koncertů, který proběhne v pondělí 2. 4. v 19 hod. v Besedním sále Muzea umění. Na programu „Večera postního“ jsou smyčcové kvartety Pavla Vranického (B-dur, op. 15), Ludwiga van Beethovena (f-moll, op. 95) a Antonína Dvořáka (f-moll, op. 9).

Soubor, který letos slaví dvacet let své činnosti pod jménem (i v Olomouci působivšího) dirigenta Františka Stupky, hraje ve složení V. Žurek, M. Fischerová (housele), J. Kobza (viola), D. Kostrhon (violoncello).

-red-

Jen několik řádků

Úroveň

„Univerzita má i v dlouhodobější perspektivě jen tehdy skutečnou šanci obnovit mezinárodní úroveň, když bude koncipována jak jen možno mezinárodně. Snad největším nebezpečím univerzity je, když ztratí smysl pro úroveň, kvalitu a kompetenci,“ řekl ve své přednášce přední znalec problematiky univerzit prof. Mikuláš Lobkowicz v pražském Karolinu 28. března 1990 představitelům českých vysokých škol.

Jak jsme na tom po jedenácti letech na olomoucké univerzitě? Můžeme s uspokojením konstatovat, jak nevidaného rozvoje naše univerzita dosáhla. Rozrostla se, má mnoho prostoru, téměř trojnásobek studentů, rozšířenou nabídku studijních programů, je komputerovaná, do knihovny ve Zbrojnici vodíme zahraniční hosty a ti ji obdivují, členové akademické obce stále častěji vyjíždějí do zahraničí na zkušenu a dobře se tam uplatňují, rozvíjí se spolupráce na různých mezinárodních projektech a přináší své ovoce. Pokračuje přestavba konviktu, připravují se projekty sportovního areálu v Neředíně a biocentra v Holici. Univerzita se stala největším podnikem v kraji a její růst pokračuje.

Zdá se, že extenzivní vývoj univerzity je navzdory nejrůznějším překážkám a velikému úsilí práce jen snazší a viditelnější než její vývoj kvalitativní na poli výzkumu, bádání a vědecké publikační aktivity, především v zahraničí. Je na čase ohlédnout se a hledat odpověď na otázku, co svým varovným vyrokem prof. Lobkowicz tehdy myslel. Jak vlastně chápeme pojmy „úroveň, kvalita a kompetence“ na fakultách a pracovištích v dnešních podmínkách, v kontextu národním a mezinárodním?

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Seminář k výuce českého jazyka

Katedra českého jazyka a literatury PdF UP v Olomouci uspořádala 23. 3. 2001 celodenní seminář na téma *Netradiční metody a formy práce ve výuce českého jazyka na základní škole*.

Seminář zahájil vedoucí katedry Mgr. M. Mičoch, Ph.D., a účastníky přivítala také prodávka PdF UP doc. D. Nezvalová, CSc., která zdůraznila význam pracovních setkání k aktuálním otázkám pedagogické praxe. Nefornální atmosféru navodilo vystoupení dvou studentek 1. ročníku, které zúčastněným předvedly netradiční formu prezentace své seminární práce ze starší české literatury na téma *Vzdělanost a jednota bratrská*. Jejich nápad – využít zdramatizovaný dialog, dobový jazyk, kostýmy a rekvizity – byl odměněn zaslouženým potleskem.

Program semináře dále probíhal souběžně ve dvou sekcích. Jednání první sekce zahájila J. Sulovská (PdF TU Liberec) úvahou o výuce ČJL v 21. století. Různými aspekty výuky ČJ se zabývaly M. Hádková a B. Bednaříková (obě z FF UP Olomouc), K. Ondrášková (PdF MU Brno), J. Dršatová a A. Louženská (obě z ÚČJL PdF UHK), L. Zimová (UJEP Ústí nad Labem) a V. Fialová (PdF UP Olomouc). Pozitivním příkladem zapojení studentů PdF UP do přípravy a průběhu akce bylo vystoupení studentky 4. ročníku J. Jurčicové.

Také při jednání paralelní sekce zaměřené k otázkám výuky slohu a literární výchovy zazněly hodnotné příspěvky vycházející z teorie i praxe vyučování čes-

Ve středu 21. 3. proběhlo v olomouckém Britském středisku další z autorských čtení; ze svých děl tentokrát předčítala spisovatelka **Martina Evansová**.

Foto -tj-

kého jazyka a literatury na ZŠ. Vystoupily zde H. Jodasová, B. Rozehnalová, M. Polák, J. Sladová a M. Krobotová, která prezentovala dva příspěvky, z nichž první vznikl ve spolupráci s J. Stoffou. Vystoupení členů pořádací katedry doplnily M. Frydrychová a I. Gejgušová (PdF Ostravské univerzity).

Na závěr připomeňme, že příspěvky přednesené v rámci semináře budou v plné šíři publikovány v připravovaném sborníku.

-slaj-

V rámci cyklu přednášek a diskusí o současném umění pořádaných pod názvem *Umělecké debaty na UP Katedrou výtvarné výchovy PdF UP se v úterý 20. 3. v Kongresovém sále PFF (Smeralova ul.) představil sochař a pedagog doc. Bohumil Teplý*.

Foto -tj-

Čestný doktorát UP doc. E. Schadelovi

Dokončení ze str. 1

Univerzitě Palackého jako „skromný příspěvek k česko-německému usmíření“.

Kromě účasti zástupců některých českých vysokých škol (ČVUT Praha, VUT Brno, JAMU Brno, VŠE Praha, Slezská univerzita v Opavě, FF UK Praha, FF OU Ostrava aj.) se slavnostního aktu zúčastnila jen velmi nepatrná část akademické obce UP; mezi hosty chyběli rovněž představitelé města a regionu.

Udělením titulu doctor honoris causa pokračuje Univerzita Palackého ve starobylé tradici, podle které jsou oceňovány zásluhy o rozvoj poznání a rozšíření humanistických ideálů (přehled držitelů čestného doktorátu od roku 1990 viz str. 4).

-mav-, foto -tj-

HABILITACE

Filozofická fakulta UP

Dne 4. 4. 2001 proběhnu před Vědeckou radou FF UP v zasedací místnosti FF UP – U1 (Katedra teorie a dějin dramatických umění), Křížkovského 8, následující habilitační řízení:

Ve 13 hod. začne habilitační řízení **PhDr. Mečislava Boráka, CSc.**, vedoucího odd. pro výzkum dějin Slezska Slezského ústavu Slezského zemského muzea v Opavě, v oboru **české dějiny**. Habilitační přednáška má název *Spravedlnost i msta (České retribuční soudnictví v letech 1945–1948)*, habilitační práce je na téma *Spravedlnost podle dekretu*. Oponenty budou PhDr. J. Kocian, CSc. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR Praha), prof. Z. Jirásek, CSc. (Slezská univerzita Opava), prof. M. Trapl, CSc. (UP Olomouc); členové habilitační komise jsou prof. M. Trapl, CSc. (předseda), prof. L. Hrabová, CSc. (FF UP), prof. M. Myška, DrSc. (FF OU Ostrava), doc. V. Prečan, DrSc. (Ústav soudobých dějin AV ČR) a doc. K. Sommer, CSc. (Slezský ústav Slezského zemského muzea Opava).

Ve 14.15 hod. začne habilitační řízení **PhDr. Jany Burešové, CSc.**, odborné asistentky na Katedře histo-

rie FF UP, v oboru **české dějiny**. Habilitační přednáška má název *Význam a postavení ženských spolků ve společnosti v období první Československé republiky (1918–1938)*, habilitační práce je na téma *Proměny společenského postavení žen v první polovině 20. století*. Oponenty budou PhDr. J. Harna, CSc., doc. E. Broklová, CSc., prof. M. Trapl, CSc.; členové habilitační komise jsou prof. L. Hrabová, CSc. (předsedkyně), doc. I. Bartěček, CSc. (FF UP), prof. Z. Kárník, DrSc. (FF UK Praha), prof. R. Kvaček, DrSc. (FF UK Praha), prof. J. Malíř, CSc. (FF MU Brno).

V 15.30 hod. začne habilitační řízení **Ing. Pavla Černého, Dr.**, odborného asistenta na Katedře teorie a dějin umění FF UP, v oboru **dějiny výtvarných umění**. Habilitační přednáška a habilitační práce jsou na téma *Evangeliiář zábrdovický a svatovítská apokalypsa*. Oponenty budou prof. R. Chadraha, CSc. (emeritus FF UP), doc. P. Charvát, DrSc. (Orientální ústav AV ČR), PhDr. D. Stehliková, CSc. (Národní muzeum Praha); členové habilitační komise jsou prof. M. Tognier (předseda), doc. I. Hlobil, CSc. (FF UP), doc. J. Royt (FF UK Praha), doc. L. Slaviček, CSc. (FF MU Brno), PhDr. Z. Všetěčková (Ústav dějin umění AV ČR).

-ffup-

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

V úterý 20. 3. se v učebně č. 1 v přízemí budovy CMTF UP (Univerzitní 22) uskutečnila přednáška **prof. P. Piňhy**, bývalého ministra školství ČR, který hovořil na téma „Mistr Vyšebrodský“.

foto -tj-

Zaslouhou Rakouského kulturního institutu navštívila UP 27. 3. již potřetí rakouská spisovatelka **Elisabeth Hauerová**. Prezentaci jejího nejnovějšího románu (*Die erste Stufe der Demut*) v aule FF UP uvedla dr. M. Keprtová z Katedry germanistiky FF UP.

Foto -tj-

Ze zasedání Kolegia rektorky UP

Ve středu 21. 3. 2001 zasedalo Kolegium rektorky UP. Prvním bodem programu byla kontrola plnění úkolů z posledního zasedání. Děkan FF UP doc. J. Řehan oznámil, že dosud neproběhlo jednání s děkanem PdF UP Šteiglem ohledně rozmístění pěti kateder v renovovaném jezuitském konviktu, neboť neměli k dispozici potřebné podklady. Ředitel IC UP PhDr. R. Hladký informoval o problémech s placenými kopírovacími službami v souvislosti s novým autorským zákonem. Na základě jednání s právníkem agentury DILIA eviduje IC UP počty kopií podléhajících autorskému zákonu, příslušné poplatky však zatím neodvádí.

O letošním ročníku Academia filmu Olomouc přitomně informoval ředitel festivalu PhDr. J. Schneider. Letos došlo k několika změnám: byl zredukován počet kategorií ze čtyř na tři; místo konání AFO se přesune z univerzitních prostor do kina Central. Vlastivědného muzea a Muzea umění; za projekce se bude vybírat symbolické vstupné (dopolední a odpolední projekce 10 Kč, večerní projekce 25 Kč).

O přípravě *Dlouhodobého záměru na rok 2002* hovořil prorektor doc. R. Horák, který vyzval zástupce jednotlivých fakult, aby konkretizovali priority pro rok 2002 (týká se především nových studijních programů). Schůzka se zástupci organizačních jednotek UP se uskuteční 27. 3.; dokument musí být zaslán MSMT do konce května.

Prorektor doc. J. Luska informoval o přijímacím řízení pro akademický rok 2001/2002. Na každou fakultu UP se hlásí v průměru o 700 uchazečů více než loni, poplatek za přijímací řízení bude 520 Kč.

Rektorka UP prof. J. Mačáková předložila *Roční zprávu o stavu a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany na UP v Olomouci za rok 2000*, kterou Kolegium schválilo. Schválen byl také *Pracovní řád UP*, který ruší platnost směrnice rektorky UP *Ustanovení právních předpisů v pracovních vztazích na UP (č. B3-9/2000)*. Nový *Pracovní řád UP* však neobsahuje bod o ochraně osobních a citlivých údajů; tento bod bude včleněn do *Vnitřního řádu UP*.

Prorektorka doc. L. Hornová informovala o návštěvě rektorky Univerzity v Nebrasce a o možnosti rozšíření spolupráce s UP.

-ano-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Kancelář zahraničních styků UP děkuje všem, kteří svým finančním darem přispěli postiženým obyvatelům Salvadoru zmírnit následky opakovaného země-třesení v zemi; celková vybraná částka činí 43 999 Kč.

* * *

V úterý 27. 3. komentoval své výtvarné dílo v Kongresovém sále PŘF UP M. Urban v rámci pravidelného cyklu *Umělecké debaty na UP* Katedry výtvarné výchovy PdF UP.

-red-

K problematice osob se specifickými potřebami

Katedra speciální pedagogiky PdF UP pořádá v úterý 3. 4. 2001 *II. mezinárodní konferenci k problematice osob se specifickými potřebami*. Konference bude zahájena v 9 hod. v aule PdF UP vystoupením děkana doc. J. Šteigla, CSc., v plenárním zasedání přednesou své příspěvky prof. M. Vítková, CSc. (PdF MU Brno), prof. A. Schwarzman (Viedeň), prof. Š. Vašek, CSc. (PdF UK Bratislava), PaedDr. J. Pilar (MŠMT ČR), doc. M. Valenta, Ph.D., M. Smrkovský, Ph.D. (Holandsko) a další. Odpoledne proběhne zasedání konference v paralelních sekcích: raná péče u osob s narušenou komunikační schopností, poradenství pro osoby se zrakovým postižením, systém a organizace poradenství pro osoby se speciálními potřebami, poradenství pro osoby s poruchou hybnosti, poradenství pro osoby s mentálními postižením, poradenská činnost pro uplatnění postižených na trhu práce. V sekcích vystoupí řada odborníků z ČR i ze zahraničí. Konference je určena nejen učitelům a vychovatelům různých stupňů a typů škol, ale také pracovníkům z oblasti zdravotnické, poradenské, terapeutické a sociální pomoci; vítáni jsou i účastníci z příbuzných oborů a disciplín, včetně studentů.

V případě bližšího zájmu se obračete na Mgr. Chvátalovou, Katedra speciální pedagogiky PdF UP, e-mail: chvatal@pdfnw.upol.cz.

-chvat-

ACADEMIA FILM OLOMOUC 2001 NA CESTĚ.../ON THE ROAD... 22. – 26. 4. 2001

Academia film má novou znělku

V poslední fázi příprav se v těchto dnech ocitá 36. ročník festivalu Academia film Olomouc, který proběhne od neděle 22. do čtvrtka 26. dubna 2001. Stalo se dobrým zvykem, že se festival každým rokem prezentuje novou charakteristickou výtvarnou podobou. Plakáty v olomouckých ulicích, v autobusech a tramvajích, poutače v blízkosti projekčních sálů a na frekventovaných místech v centru města, ale namátkou i programy, katalogy a pozvánky – to vše v jednotném „stříhu“, který letos opět tradičně navrhuje ak. arch. Tomáš Chory. Možná si ještě vzpomenete na loňský ročník, který provázal motiv „hnízd“ smotaných z filmového pásu na červenobílém pozadí.

Již zanedlouho budeme mít možnost setkat se s výsledky letošního designu mezinárodního festivalu. Výtvarnou podobu AFO 2001 přizpůsobil T. Chory mottu „On the Road... / Na cestě...“. Modrozeleným pozadím probíhá klikatá červená čára (symbol cesty), která protíná dvě barevně kontrastní pozadí jako připomínka mnohdy ne příliš snadné cesty za poznáním a zkušenostmi.

Tradiční součástí výtvarné prezentace AFO je také festivalová znělka, využívaná vedle úvodu k projekcím

i jako spot pro televizní propagaci a zvuková stopa pro prezentaci festivalu v rozhlase. Letošní rok je v tomto ohledu přelomový, neboť právě festivalová znělka byla zadána s ohledem na to, že může být využívána i pro následující ročníky, a měla by se tak stát trvalou součástí festivalu, jakýmsi poznávacím znamením pro diváky. Autory animované znělky, která je již na světě, jsou manželé Kačorovi z ostravského QQ studia. Kačorovský tandem je znám například výtvarným zpracováním pořadů ostravského studia ČT, animovanými hudebními klipy nebo seriály pro děti. Znělku AFO pojali autoři „prehistoricky“ – její vtipný, i když kratičký, sotva půlminutový děj by se dal shrnout do následujících slov: „Co se může stát, když se pravěký člověk rozhodne prozkoumat, jak asi bude vypadat budoucnost?“

Více ale neprozradím – nechám na vás, abyste nečekanou pointu přišli odhalit na letošním ročníku Academia filmu.

P. Peč, tiskový mluvčí AFO,
pavelpec@hotmail.com
www.afo.cz

Děkan Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci vyhláší

konkurz

pro zájemce o doktorský studijní program v oboru kinantropologie (prezenční a kombinovaná forma studia)

Zaměření studia:

- antropomotorika
- biomechanika
- didaktika TV a sportu
- filozofie a sociologie tělesné kultury
- fyziologie zátěže
- funkční antropologie
- aplikované pohybové aktivity
- senzomotorika a patokineziologie

Studium je realizováno v prezenční nebo kombinované formě. Standardní doba studia je tři roky, studentům v prezenční formě studia je po dobu tří let poskytováno stipendium. Studium se řádně ukončuje státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce.

Termín odevzdání přihlášek: 15. 5. 2001

Termín konání přijímacích zkoušek: 15. 6. 2001

Informace o studiu a tiskopis přihlášky získáte na oddělení pro vědu, výzkum a zahraniční styky, FTK UP, Olomouc, tř. Míru 115, 771 11 Olomouc, tel.: 068/563 60 15, fax: 068/641 28 99.

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Cena klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP vyhlašuje soutěž pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a bádání.

Podmínky soutěže:

- 1) Věk do 35 let včetně.
- 2) Publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo strojopis práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku. Publikace v impaktovaném časopisu je bonifikována.
- 3) Student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Oceněný autor práce obdrží odměnu 2000–3000 Kč. Cena Klubu bude předána rektorkou UP na slavnostním zasedání Vědecké rady UP v listopadu t. r.

Termín odevzdání přihlášek je **15. 10. 2001**.

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data, nejlépe osobně, doc. J. Schulzovi, CSc., Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, Olomouc, 771 47 tel. 563 3243.

-red-

Jazyk jako fenomén

Katedra bohemistiky FF UP a Jazykovědné sdružení ČR pořádají ve dnech 15. – 16. 5. 2. setkání mladých jazykovedců Olomouc, 2001. Témata účastnických referátů nejsou omezena, vítány jsou i příspěvky na téma „školská komunikace“.

Zájemci o registraci a aktivní účast mohou zaslat téma příspěvku a stručnou anotaci (nejlépe elektronickou poštou) do 15. 4. 2001 na adresu PhDr. B. Bednařiková, Dr., Katedra bohemistiky FF UP, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc, tel.: 068/563 31 44, 068/563 31 43, 0643/411 109, e-mail: morfolb@atlas.cz, bozenabe@hotmail.com.

Setkání se uskuteční v prostorách multimediální učebny Katedry bohemistiky FF UP.

-red-

Seminář o průzkumu Země

Katedra geografie PřF UP ve spolupráci se Společností pro fotogrammetrii a dálkový průzkum a ARCDATA Praha, s. r. o., si vás dovolují pozvat na seminář *Dálkový průzkum Země a jeho aplikace v praxi*, který se bude konat 4. 4. 2001 ve 14.30 hod. v posluchárně „Z“ Katedry geografie PřF UP, tř. Svobody.

Seminář bude zaměřen na problémy dálkového průzkumu, družicových a leteckých snímků, digitálního zpracování a na příklady využití snímků v praxi, zejména v ČR. Každý účastník semináře dostane CD-ROM s ukázkami družicových a leteckých snímků geografických databází a jednotlivých GIS software.

-red-

Příběhy z cest

Na téma *Příběhy z cest po jihovýchodní Evropě* bude 4. 4. ve 13. 15 hod. na FF UP, (Křížkovského 12, učebna 127) vyprávět Vít Foldyna o svém pšším putování. Besedu pořádá Kabinet aplikované ekonomie FF UP v rámci kurzu *Cestovní ruch*.

-red-

Letní rekreace na Pastvinách

Fakulta tělesné kultury UP nabízí ve středisku na Pastvinách v termínu od 21. Do 28. 7. 2001 rekreační pobyt pro zaměstnance Univerzity Palackého i pro ostatní zájemce.

Blíže informace poskytne p. Pecháček, tel. 563 6020.

-ftk-

PŘEDSTAVUJEME:

Docent Dr. Erwin Schadel

Doc. Dr. E. Schadel se narodil 13. 6. 1946 v Thurnu (Bavorsko, SRN). Studoval na Friedrich-Alexander-Universität v Erlangen obory klasická filologie, filozofie a teologie (1968–1969); na Julius-Maximilians-Universität ve Würzburgu obory klasická filologie, filozofie a teologie (1969–1972), postgraduální studium absolvoval v letech 1972–1974 na univerzitě ve Würzburgu. V roce 1975 získal titul Dr. phil. na základě filologicko-filozofického komentáře k Augustinovu „De magistro“, v letech 1974–1975 byl asistentem pro církevní dějiny a patrologii na univerzitě ve Würzburgu. V letech 1977–1980 působil jako vědecký pracovník na projektu DFG „W. Totok: Handbuch der Geschichte der Philosophie“, roku 1980 se stal vědeckým pracovníkem na 1. katedře filozofie (Prof. Dr. Dr. h. c. Heinrich Beck) na Otto-Friedrich-Universität v Bamberku. V roce 1994 se habilitoval v oboru filozofie náboženství a byl jmenován soukromým docentem. Od roku 1999 je vedoucím výzkumného centra „Interkulturelle Philosophie und Comenius-Forschung“ na univerzitě v Bamberku.

Doc. Dr. Erwin Schadel je autorem 17 knih, 83 odborných časopiseckých článků, 49 odborných recenzí a dalších 12 publikací. Aktivně se účastnil 32 vědeckých konferencí v Německu, Švýcarsku, Rakousku, České republice, Mexiku, Španělsku, Brazílii, Argentíně a Keni. V České republice vystupoval na mezinárodních komeniologických konferencích v Uherském Brodě v letech 1986 a 1987, na konferenci *Hudba a duchovní hodnoty* v Kroměříži v roce 1999. Na půdě University Palackého v Olomouci přednášel v rámci *Hebdomades Philosophicae Olomucenses* na téma „*Ontologie a hudba*“ v roce 1998 a na mezinárodním kolokviu *Tradice florentského platonismu a Střední Evropa* v roce 1999.

Udělení čestného doktorátu, jehož návrh byl schválen na jednání Vědecké rady FF UP a Vědecké rady CMTF UP v roce 1999, představuje ocenění vědecké a pedagogické činnosti doc. E. Schadela a jeho přínosu v oblasti filozofie a dějin filozofie, zvláště s ohledem na jeho spolupráci s olomouckou univerzitou a jeho vedení hlavního komeniologického vědeckého pracoviště v Bamberku (vedle centra v Düsseldorfu), a to zejména v oblasti jeho zásluh o prohloubení poznání filozofie J. A. Komenského a popularizaci filozofie J. A. Komenského v Německu prostřednictvím účasti na edici jeho děl v německém překladu a na půdě výzkumného centra *Interkulturelle Philosophie und Comenius-Forschung*. Čestný titul také zohledňuje jeho rozsáhlou publikační činnost a intenzivní spolupráci s Katedrou filozofie FF UP (od roku 1990) a jejím Kabinetem pro studium dějin filozofie středověku a renesance (od roku 1997), zejména odbornou konzultaci při vybavování Kabinetu primární a sekundární literaturou, zprostředkování publikací z edice *Bibliotheca trinitariorum*, vystoupení v rámci *Hebdomades Philosophicae Olomucenses* a účast na mezinárodním kolokviu *Tradice florentského platonismu a Střední Evropa*. Doc. E. Schadel se také zasloužil o zprostředkování recipročních pobytů pracovníků centra *Interkulturelle Philosophie und Comenius-Forschung* v Bamberku a pracovníků Kabinetu pro studium dějin filozofie středověku a renesance FF UP v Olomouci.

-red-
Foto -tj-

Čestné doktoráty udělené Univerzitou Palackého od roku 1990:

Rok 1990: **Václav Havel** – dramatik a esejista, současný prezident ČR; **Ewald Osers** – britský básník, literární vědec a překladatel; rok 1991: **Stanislaw Urbanczyk** – významný slavista, polonista a bohemista; **Charles Merrill** – spisovatel, významný vychovatel, zakladatel *Polish-Czech Schools Project*, který umožňuje českým, slovenským a polským studentům roční vzdělávací pobyt v USA; **Pierre Potier** – významný vědec v oblasti biologicky aktivních přírodních látek, expert UNESCO; rok 1992: **Emil Wolf** – významný fyzik žijící v USA, zakladatel moderní teorie koherence a radiometrie, který obohatil rovněž teorii difrakce a rozptylu světla a kvantovou optiku; rok 1994: **Giovanni Astaldi** – světoznámý zakladatel italské hematologické školy, se specializací v oboru kultivace kostní dřevě, nemoci krve, radiologie a fyzikální terapie; **Wolfgang Richard Mayr** – světově uznávaná osobnost pro své mimořádné odborné a vědecké aktivity v oboru sérologie a imunohematologie, kterými přispěl k podstatnému přínosu těchto lékařských oborů; rok 1995: **Ellis Sandoz** – přední odborník v oblasti politické filozofie a politických věd v USA a ve světě, iniciátor mezinárodních symposií a konferencí, které se zabývají principy demokracie, konstitucionalismu a právního státu; rok 1996: **Simon Wiesenthal** – světově uznávaná osobnost v oblasti práva a jeho uplatňování v extrémních podmínkách válečných událostí, v boji za lidská práva národů,

národností a ras, v boji proti totalitnímu bezpráví ve všech podobách a nepromlčitelnosti nejtěžších trestných činů; vypátral celkem asi 1100 nacistických válečných zločinců; **Henry Louis Gates Jr.** – jeden z nejvýznamnějších literárních teoretiků a historiků v dnešních Spojených státech, vedoucí Katedry afroamerických studií a vedoucí DuBoisova institutu (afroamerická studia) na Harvardově univerzitě; **Hans Galjaard** – přední pracovník světové zdravotnické organizace, vedoucí pracovník Erasmy Univerzity v Rotterdamu (se zaměřením na experimentální a klinickou genetiku); rok 1997: **Tomáš Spidlik** – světoznámý odborník spirituality křesťanského východu všeobecně uznávaný pro svoji vědeckou erudovanost i svoji schopnost popularizovat výsledky svého bádání; rok 1998: **Ivan Theimer** – významný představitel současného výtvarného umění, sochař a malíř; **RNDr. Antonín Holý, DrSc., Dr. h. c.** – český chemik světového ohlasu (chemie a studium biologické aktivity antagonistů purinových nukleotidů); rok 2000: **prof. Robert A. Kyle** – celosvětově proslulý americký odborník – hematolog; **doc. ThDr. PhDr. Karel Vrána** – filozof a teolog, docent Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze; **prof. Dr. hab. Alfons Nossol** – arcibiskup Opolské diecéze, profesor Opolské Univerzity.

-red-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP**O motivaci mladé mysli k vědeckému výkonu**

Prof. Milan Hejtmánek, DrSc. (nar. 1928), emeritní profesor Biologického ústavu LF UP, je autorem několika set časopiseckých publikací, řady učebních textů, spoluautorem odborných monografií tuzemských i zahraničních, vysokoškolských učebnic, několika patentů z oblasti biotechnologie i série metodických listů pro gymnaziální učitele biologie a řady didaktických diafonů (i videoprogramů) z genetiky a buněčné biologie pro vysokoškolské studenty.

Rozhovor s ním však vznikl spíše jako vyprávění o tom, co vyvolalo jeho vědecký zájem a celoživotní zaměření na experimentální biologii.

Pane profesore, co vás přivedlo ke studiu biologie?

Rozhodně nikdo z mých gymnaziálních učitelů. Dodnes – více než padesát let po maturitě – vzpomínám, jak se jeden z nich neblaze uvedl v naší třídě: „Budu vás učit tělovědu, něčím se člověk žít musí,“ a začal monotónně předčítat učebnici. Můj zájem živila četba knih znamenitých českých biologů Bohumila Němce, Vladimíra Úlehly, Silvestra Práta a Ferdinanda Herčíka, a také časopis Vesmír. Živa a Akvaristické listy. Tuze mne bavila akvaristika. Opravdu silným motivem byl zážitek z pozorování čínské palmičky, jejího pohlavního aktu. To mi bylo třináct a byla doba protektorátu.

Dokážete si tento zážitek vybavit?

Vidím to jako dnes: stříbrná samice těsně pod hladinou, vzrušeně kmitající ploutvičky, pod ní červeně zářící samec s tělem do oblouku, aby vývody pohlavních orgánů byly k sobě co nejlépe, křečové stahy obou tělíček v několikaveršinných intervalech prováděné vypuzením několika desítek vajíček – jiker velikosti špendlíkové hlavičky a milionů neviditelných spermií. A stále znovu a znovu... Několik jiker jsem vzal a pozoroval je silnou lupou v troše vody ve skleněné misce. Ve sklovitě průhledné, bezstrukturální buňce se začal před mýma dětskýma očima odehrávat zázrak tvoření. Z ničeho nic tu byl najednou základ páteře, hlavy s očima, cévy s proudícími krvinkami, pulzující srdce atd. atd. – přesně jako podle scénáře na nějakém divadle. Do dvou dnů se z jiker vykulila malíčká ryбка se vším, co je zapotřebí k rybímu způsobu bytí, včetně žlutokového vajíčka se zásobou živin pro přežití prvních hodin samostatného života. Věřte, žádný přírodopisný film neposkytne tak silný zážitek jako přímé pozorování živé přírody.

To muselo být docela napínavé – a co později?

Na vysoké škole jsem coby volontér už od prvního semestru trávil v laboratoři veškerý volný čas. Napadlo mne tehdy zopakovat prakticky pokusy s regenerací ploštěnky, jak jsem je znal z učebnice. Je to plochý červ asi centimetr dlouhý a jeden až dva milimetry široký, najdete jej ve vodách pod kameny. Rozkrájel jsem jeho tělo pod preparáční lupou na drobné kousky – bylo jich přes padesát – a opravdu: každý fragment se napřed zaokrouhlil do kuličky a z ní se po krátkém čase vytvořila nová ploštěnka se všemi orgány – malíčká a kompletní kopie mateřského těla, něco jako klon. Když jsem do těla dospělé ploštěnky udělal skalpelem laterální řezy, vyrostly z nich drobné dceřiné ploštěnky, které se po nějaké době oddělily a začaly žít samostatně. Když jsem ploštěnce amputoval hlavu v linii blízké oční čáře, nevyrostlo z hlavového fragmentu tělo, ale druhá hlava. Vznikl chimérický dvouhlavý útvar zcela neschopný samostatné existence – vždyť neměl ani trávicí orgán. Na dotyk jehlou reagovala každá hlava svalovým pohybem na opačnou stranu, zachovávala tedy svou individualitu a celý útvar zůstal na místě. Zíral jsem v úžasu na tuhle záhadu, tehdy zcela nevysvětlenou – objev genové kontroly diferenciací, homeoboxů a kmenových buněk přišel o desítky let později.

Co vy na to, paní redaktorko – necítíte odpor k těhle vivisekcím ze zvědavosti?

Cítím, že by měla existovat nějaká hranice, kam zvědavosti zabránit vstupit nějaká etická norma. Čím podle vašeho názoru může být vůbec badatel ve své touze po poznání zastaven?

Existuje jediná hranice omezující vývoj vědeckého poznání, a to je hranice morální.

A kdo jí stanoví?

Vědci sami. Když se například poprvé ukázala možnost manipulace s genomem, byli to právě vědecktí pracovníci z oboru molekulární biologie, kteří jako první vyzvali vlády rozvinutých zemí k regulaci genové manipulace. Takže vědci sami to cítí velmi dobře a sami žádají kontrolu.

Kde jste své první laboratorní experimenty prováděl?

Tady v Olomouci, v Biologickém ústavu LF u prof. Františka Santavého, známého chemickým výzkumem rostlinných alkaloidů. Od něj vlastně vzešla myšlenka zjistit, jak působí alkaloid z ocunu – kolchicin (= alkaloid obsažený v semenech ocunu jesenního, bílý až nažloutlý prášek vyvolávající zmnožení chromozomů; pozn. red.) – na živé buňky. Protože jsem byl ve druhém ročníku stále ještě nadšený akvarista a na ústavu jsem se staral o akvária, napadlo mne pustit několik rybek – „pavích oček“ (*Lebistes reticulatus*) do nádobek s vodou, ve které byl rozpuštěn kolchicin v různé koncentraci. Rybky téměř okamžitě vbledly, zbělely, zatímco ryby v kontrolní nádobce bez kolchicinu měly zbarvení normální. Jednu ryбку jsem zabalil do vlhkého mlu, jen ocasní ploutvička zůstala volná, položil ji na stolek mikroskopu a zaostřil na ploutevní tkáň. V cévách proudily velkou rychlostí krvinky, v okolní tkáni byly buňky s rozptýlenými zrníčky tmavého melaninu (= hnědý až černý nebo žlutý pigment obsažený v kůži; pozn. red.). Pak jsem na ploutvičku nakápl roztok kolchicinu: jako na povel se melaninová zrnka shlukla do jednoho místa a celá tkáň byla rázem světlá. Reakce byla vratná. Výsledky experimentu byly pak publikovány ve *Scripta Medica Lékařské fakulty v Brně*. Byla to moje tuším druhá či třetí publikace.

O čem byly ty ostatní?

Jedna pojednávala o velevrubu malířském, jak umí výtěčně filtrovat vodu a zbavovat ji organických nečistot. Je příbuzný škeble rybníční, tu jistě znáte. Podářilo se mi vyfotografovat velevrubu pod vodou v akci – s otevřeným otvorem přijímacím a vyvrhovacím, samozřejmě v akváriu v laboratoři. Objektív kamery byl ponořen do vody, negativním materiálem byla skleněná fotografická deska formátu 9 x 12 cm. Obrázky vyšly v *Živě* perfektně, měl jsem z článku radost.

Druhý článek byl o chovu axolotla (mexický mlk), opět s působivými fotografiemi typu makro, pořízenými mým masivním deskovým fotoaparátem. To bylo v době, kdy se ženská gravidita vyšetřovala biologickým testem na žábách (*Xenopus*), měli jsme jich v ústavu jedno plně akvárium.

Kolik let vám tehdy bylo?

Asi jedenadvacet. Ale to, co mne opravdu moc chytlo, byly explantátové kultury rostlin. Tehdy byla tato technologie v plenkách. Vzrušovaly mne publikace o pěstování kořenového systému ve zkumavce, na speciálním médiu, odděleně od nadzemní části a teoreticky do nekonečna. Zopakoval jsem tento experiment podle literatury a ono to fungovalo. Měl jsem ve zkumavkách samostatně rostoucí kořeny bobu, hráchu, fazolu. Dala se měřit rychlost růstu,

způsob větvení atd. Tim to ale skončilo. Na konci druhého ročníku jsem přestoupil na brněnskou univerzitu.

Jak vás tam přijali?

Výtečně. Přál jsem si být demonstrátorem na fyziologickém ústavu, kde byly laboratoře a hodně se experimentovalo. Organové a tkáňové kultury jsem však musel pustit z hlavy, ústav měl zcela jiné zaměření. Abych se o demonstrátorství mohl ucházet, musel jsem napřed zpracovat zadané téma – od studia literatury, experimentu po rukopis publikace, a ten předložit profesorovi. V té době se všude ve světě horlivě pátralo po producentech nových antibiotik, mj. i mezi lišejníky. Dostal jsem za úkol vybrat si nějaký druh lišejníku, opatřit si a nastudovat patřičnou literaturu, lišejník experimentálně rozložit na dvě komponenty – řasu a houbu, pěstovat je odděleně na vhodném umělém médiu a opět je spojit, aby obnovou symbiózou obou komponent vznikla opět lišejníková stélka. Podařilo se mi to během jednoho semestru – až na to spojení: houbová komponenta rostla špatně a pomalu, za tři měsíce sotva pět milimetrů. Asi měla příliš speciální nutriční požadavky. Práce pak vyšla tiskem v *Přírodovědeckém sborníku*.

Co vám na brněnském pracovišti nejvíce imponovalo?

Především ono obecné zaujetí pro výzkumnou práci a experiment, které tu vládlo. V sobotu dopoledne bývaly semináře s provozní poradou pracovníků, včetně doktorandů. Referovalo se o dosažených výsledcích, problémech, o nové literatuře, přístrojové technice, metodách atp., a hodně se diskutovalo. Jako jeden z doktorandů jsem tam také referoval o své práci – testování antibiotické aktivity hub. Měl jsem štěstí, bydlel jsem ve stejné čtvrti jako můj profesor, a tak jsme chodili spolu a cestou hovořili nejen o záležitostech odborných.

Co pokládáte za nejdůležitější pro motivaci studentů k vědecké práci?

Předně bych řekl, že mladí lidé i studenti vysokých škol hledají a nacházejí vzory ve svém okolí reálném i virtuálním. Vědomě či nevědomě je napodobují a opakují se. Starého kantora nepřekvapí žádný studentský exces, protože vše už tu vícekrát bylo. Proto si myslím, že nejdůležitější je živý příklad učitele zaujatého vědeckou tvorbou, který poznal – stejně jako Thomas Lewis – že „jen velmi málo studentů vidí vědu jako velké dobrodružství, jímž věda vsuktuje je, jako nejdůležitější průzkum, jaký kdy lidské bytosti podnikly, jako šanci mrknout se zblízka na věci, které nikdo před tím neviděl, jako na nechytřejší manévry, které může odhalit, jak svět funguje“. Tedy příklad učitele, který má tuto zkušenost a umí ji předat svým studentům způsobem neformálním a partnerským.

Je velikou nadějí pro vědu, že skutečný talent vydrží a přežije jakkoli horlivou péči pedagogů a školských reformátorů a nakonec se přece jen uplatní – když ne doma, tak v zahraničí. Je velkou nadějí pro univerzitu, umí-li tyto talenty včas rozpoznat, kultivovat a udržet.

Připravila

V. Mazochová, foto -tj-

Podstata „užitku“ základního výzkumu je v tom, že poskytuje krásný zážitek a radost; je to obdobný „užitek“ jako z růže, písničky nebo krásné krajiny. Každý vědecký objev odhaluje novou harmonii zákonitosti přírody, které nám poskytují radost a krásný zážitek. Musím ovšem poznamenat, že jestliže jste takový pocit nezazili, neřekne vám mé líčení mnoho. Jestliže jste jej už zazili, není zas příliš nutné ho popisovat. Každý, kdo se stal vědcem, to už předem nejasně tušil, jinak by ho nikdy nemohlo napadnout, aby si vybral vědu jako obor své činnosti.

Hans Selye (1907–1982; kanadský lékař, fyziolog a endokrinolog rakouského původu, profesor na univerzitě v Montrealu, autor teorie adaptačního syndromu a stresové reakce)

TÉMA: GRANTOVÁ ÚSPĚŠNOST NA UP

Přijaté projekty FRVŠ na rok 2001: více než 14 mil. Kč

Pro rok 2001 získala Univerzita Palackého na grantech z Fondu rozvoje vysokých škol více než 14 mil. Kč. Vyplyvá to z přehledu zveřejněném přednedávkem na internetových stránkách UP: celkem bylo přijato 51 grantových projektů v celkové hodnotě 14 734 000 Kč. Úspěšné byly všechny fakulty vyjma PF UP; nejvíce grantových prostředků obdržel od Fondu rozvoje PrF, LF a FF UP (viz tab.).

Přírodovědecká fakulta UP byla úspěšná ve 13 případech, hodnota přijatých projektů se blíží 3,5 mil. Kč (čísla v závorkách představují výši přidělených grantových prostředků): M. Duchoslav: *Počítačová laboratoř (učebna) biologických oborů PFF UP* (510); Z. Trávníček: *Vybudování grafické laboratoře pro molekulové modelování* (570); M. Klečková: *Zkvalitnění přípravy učitelů – počítačem řízené chemické experimenty* (90); L. Zajoncová: *Zavedení piezoelektrického biosenzoru do pokročilých cvičení z biochemie* (143); L. Uvirová: *Rozšíření a zkvalitnění výuky genetiky člověka na PrF UP* (129); M. Navrátil: *Experimentální metody molekulární biologie* (150); L. Luhová: *Zavedení metod histochemické lokalizace enzymů in vivo do výuky biochemie* (190); E. Tkadlec: *Inovace praktické výuky populační ekologie* (300); P. Tomek: *Stanovení Qb-neredukujících center fotosystému II* (88); P. Birklen: *Prostorové a potravní aspekty osídlování vodního mechu zoobentosem* (105); M. Veselý: *Kocidie čeledi Eimeriidae ve volně žijících populacích skokanů v ČR* (110); J. Kameníček: *Experiment – enfant terrible ve výuce chemie* (130); J. Naus: *Inovace laboratoře experimentálních metod biofyziky* (886).

Lékařská fakulta UP uspěla se 12 projekty v celkové hodnotě téměř 3 mil. Kč: J. Potomková: *Technické zázemí pro kurzy informačních technologií na LF UP* (882); E. Pospíšilová: *Tvorba výukového videoprogramu „Časná stádia diferenciace lidského zárodku“* (60); D. Černochova: *Tvorba výukového videoprogramu „Osifikace“* (60); I. Váagnerová: *Modernizace praktických cvičení z lékařské mikrobiologie* (114); A. Holibková: *Videoatlas anatomie člověka* (160); B. Erdšová: *Průkaz makrofágů fagocytujících apoptotické buňky v metanefros člověka* (80); V. Lichnovský: *Profilace a apoptóza v průběhu diferenciace lidského srdce* (115); M. Raška: *Nová cesta indukce imunitní odpovědi – DNA vakcína* (155); J. Škarda: *Náplň DSP: Lieková rezistence u NSCLC* (166); N. Vavrušová: *Odborné zaměření DSP: PPAR a jeho ligandy v nádorech mozku* (190); J. Mačák: *Modernizace histologické laboratoře pro přípravu výukových preparátů* (150); J. Hálek: *Vzorové řešení výuky systému chirurgických oborů* (817).

Pro **Filozofickou fakultu UP** představuje 5 letošních přijatých projektů částku více než 2,5 mil. Kč: A. Menci: *Učebna mediálních technologií* (1020); J. Zehnalová: *Vybudování specializovaného pracoviště na výuku překladu a tlumočení* (1350); J. Janoušek: *Zavedení bakalářského studijního programu latinská filologie* (103); J. Vičar: *Moravika a bohemika v hudebních archívech ve Stockholmu a v Uppsale* (93); J. Fiala: *Dictionarium latino-germanico-bohemicum K. Z. Vusina (1729) na CD-ROM* (94).

Pedagogická fakulta UP letos uspěla se 7 projekty v hodnotě téměř 1,8 mil. Kč: M. Chráška: *Inovace pracoviště pro přístup studentů k moderním informačním technologiím* (432); I. Procházková: *Integrace handicapovaných v pracovní technické oblasti pregraduální přípravy učitelů ZvŠ a SpZŠ* (43); M. Chráška: *Reflexe ICT v pregraduální přípravě posluchačů oboru technická výchova* (144); I. Ireinová: *Modifikace učebních textů a vzdělávacích pomůcek pro hluchoslepé žáky* (83); P. Chvátalová: *Analýza profesní odbornosti sluchově postižených pedagogů* (65); L. Hrabí: *Modernizace laboratoří pro praktickou výuku Katedry přírodopisu a antropologie* (469); M. Klement: *Inovace multimediální laboratoře* (550).

Cyrlometodějská teologická fakulta UP získala letos téměř 1,5 mil. Kč prostřednictvím 3 přijatých projektů: R. Smahel: *Vybudování počítačové laboratoře* (443); L. Trochtová: *Příprava budoucích učitelů pro oblast drogové prevence* (92); M. Maliňáková: *Inovace studijního programu živých jazyků na Teologické fakultě* (100).

Fakulta tělesné kultury UP byla úspěšná s celkem 9 projekty v celkové hodnotě 813 tis. Kč: Z. Svoviz: *Pedagogická praxe v profesní přípravě učitele* (89); H. Kotíková: *Případové studie ve výuce specializace Management rekreace a sportu* (70); M. Janura: *Analýza chůze u osob s mozkovou hybnou poruchou* (95); M. Síplová: *Komparace posturální stability v kvazistatických a dynamických situacích* (98); F. Neuls: *Využití didaktického servisu ke zkvalitnění edukačního procesu* (51); H. Kotíková: *Hodnocení kvality služeb* (64); K. Frömel: *Tvářící činnost studentů*

v didaktické přípravě učitelů (84); H. Válková: *Svatoplukovy pruty – týmová tvůrčí činnost studentů* (190); E. Šiška: *Rozvoj psychologické laboratoře FTK UP Olomouc* (72).

Fond rozvoje VŠ přijal letos také 2 projekty (v celkové hodnotě více než 1,6 mil. Kč), které podala pracovníci **Rektorátu UP**: A. Horák: *Aplikační server Univerzity Palackého – „Thin-client/Server“* (1052); M. Mašláň: *Rozvoj laboratoře rastrovací sondové mikroskopie* (780).

Tab.: Počty přijatých projektů FRVŠ v roce 2001 podle jednotlivých fakult UP

fakulty	počty přijatých projektů	celkem v Kč
PrF	13	3 401 000
LF	12	2 929 000
FF	5	2 660 000
PdF	7	1 786 000
CMTF	3	1 463 000
FTK	9	813 000
RUP	2	1 682 000
celkem	51	14 734 000

Vzhledem k tomu, že podle informací z prorektorátu UP pro vědu a výzkum nejsou dostupné informace o celkovém počtu podaných grantových přihlášek, nelze konkrétně vyčíslit celkovou úspěšnost UP v oblasti přidělených grantových prostředků z Fondu rozvoje VŠ pro tento rok.

Zdroj: www.upol.cz

-mav-

STUDENTSKÁ RUBRIKA

Studentská komora Rady vysokých škol zasedala v Olomouci

Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ) je nejvyšším reprezentativním orgánem vysokoškolského studentstva (veřejného i soukromého) v České republice. Na svých zasedáních si všímá problémů vysokoškolských studentů, které vyvstávají zejména v rámci legislativního ošetření sektoru terciárního vzdělávání. Zasedá vždy jednou do měsíce a svou přízní postupně oblažuje většinu vysokých škol u nás.

Poslední setkání aktivních studentů univerzity v ČR, to březnové, se konalo právě v prostorách velké zasedací místnosti Rektorátu UP. Na přetřes postupně přišlo více témat, největší pozornost však byla věnována novele vysokoškolského zákona, zejména její části o celoživotním vzdělávání. SK RVŠ vyjádřila obavy, aby dovedení zmíněného bodu novely do praxe nakonec nevyústilo v placení školného. Další kapitolou projednávanou v SK RVŠ snad od nepaměti (alespoň já si už ani nepamatuji, odkdy), je (ne)financování veřejných vysokých škol u nás. Tentokrát se studentský orgán měl vyjádřit pro jeden ze dvou z modelů MŠMT financování VŠ, a to, zda v říjnu 2001 započítat všechny fyzické studenty (varianta A), a tím „vytrestat“ ty ostatní studenty, jež univerzita přijala nad rámec. Po velmi bouřlivé debatě (takovou opravdu za své působení v Komoře nepamatuji) se SK RVŠ těsným (o jeden hlas) hlasováním připojila k variantě B.

Dále všichni přítomní delegáti či náhradníci (alespoň ti, kteří už nespali), delegovaní akademickými senáty univerzít, vyslechli informace o konferenci ministrů v Praze, zvolili několik „výletních týmů“

(tentokrát na zasedání společného výboru se slovenskou Studentskou Radou Vysokých Škol a na konferenci visegrádské mládeže do Krakova), jejichž hlavním cílem je reprezentovat studenty českých vysokých škol na všechny světové strany od našich hranic.

Na zahájení schůze SK RVŠ si našla čas i paní rektorka, která na rozdíl od jiných hodnostářů českých univerzít byla stručná, a přesto vstřížná (za což jí patří velký dík). Předseda SK RVŠ, jenž své otěže trímá skutečně pevně v rukou, rozpustil své ovečky, značně unavené a vyčerpané po namáhavém čtyřhodinovém sezení byl na pohodlných židličkách, až po čtrnácté hodině odepodlíná. A tak jsem se přesunula na zasedání AS FF UP. No, nebyl tohle báječně strávený den...?

Další (důležité) informace o SK RVŠ (včetně fotek z výjezdních zasedání) najdete na webové adrese: <http://skrvs.zcu.cz>.

D. Hliněná,
zástupce UP v SK RVŠ
Foto - tj-

Víte, že...

... od 1. 1. 2001 má Univerzita Pardubice již čtyři fakulty?

Od 1. 1. 2001 byla na Univerzitě Pardubice zřízena čtvrtá fakulta s názvem *Fakulta humanitních studií*, v jejímž rámci budou studenti pokračovat ve studiu již existujících studijních programech: specializace v pedagogice v oboru studium učitelství anglického jazyka, humanitární studia v oboru jazyková a sociokulturní studia, historické vědy v oboru kulturní dějiny, sociologie v oboru sociální antropologie, filozofie v oboru religionistika.

-red-

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

V předešlém čísle Žurnálu UP zavzpomínal Spectabilis Filozofické fakulty UP na rok 1966, kdy „nastoupil jako

BEÁN

do prvního ročníku odborné psychologie“ na uvedené fakultě. Poněvadž se lze nadít, že ne všem příslušníkům akademické obce, a zejména těm nejmladším bude zřejmý význam a původ výrazu „beán“, předkládáme k jejich užitému stručný výklad na toto téma. Věc se totiž má tak, že ten, kdo neví, kdo je beán, se eo ipso beánem stává. K náležitěmu vyjasnění beánství a beání je dlužno zavítat na půdu evropských univerzit pozdního středověku a raného novověku, kdy začínající studenti byli povinováni podstoupit během imatrikulace rituál tzv. „depozice“, přičemž museli odložit (lat. deponere) necivilizovaný způsob svého dosavadního bytí. Dokud tak neučinili, byli nazýváni beány, což se vykládá z francouzského slova „béjaune“, a to z „bec jaune“ – zelený zobák, nebo z latinského výrazu „bacchant“, označujícího tvora nezřízených mravů, podobného věčně opilému a nestoudnému římskému bůžkovi Bacchovi. Mladíčky univerzitní student (k vysokoškolskému studiu byli nevrzdka přijímáni chlapci již po dovršení 15 let) byl svými staršími kolegy pokládán za neotesané, zatvrzelé, špinavé a páchnoucí stvoření – něco mezi kozlíkem, volkem a vepríkem, a jedině prostřednictvím depozice neboli beání mohl být zbaven opovržení. Německý učenec W. Fabricius píše ve své zevrubné monografii „Die akademische Deposition“ z roku 1895 mj. následující: „Beáni byli předvedeni před depozitora (jímž byl nejčastěji rektor koleje) v oděvu, jehož nejpodstatnější součástí byla čepice s rohy, do sálu předurčeného k depozici. Po rozličných promluvách byly jejich rohy uraženy, upilovány nebo odráženy (odtud depositio cornuum), do úst byly beánům vsázeny a nato opět vytaženy velké zuby, jejich těla byla opracována různými monstrozními dřevěnými instrumenty, a to nijak šetrně, načež beáni podstoupili důkladnou symbolickou očistu a zkrášlování. Konečně děkan vyhlásil po zkoušce deponované jinochy za studenty, přičemž jim do úst vložil sůl („sal sapientiae“ – sůl moudrosti) a na hlavu vylil víno („vinum laetitiae“ – víno radosti), a zprostil je tak slavnostně beanismu.“

Nebudeme daleko od pravdy, když vyložíme depozici neboli beanie jako iniciační rituál, jímž byli studenti přijímáni ne tak ke studiu samému jako do kolejí komunity. Vysokoškolští studenti žili v těch dobách pod dozorem vyučujících v kolejích neboli burzách, ale na rozdíl od dnešního kolejního řádu byl život na středověkých a raně novověkých kolejích

přísně regulován, strava byla skrovná, „spací komory“, obývané větším počtem studentů, neútlivé a nevytápěné, o soukromí se nedalo hovořit. Pocházel-li student z univerzitního města a chtěl-li bydlet u rodičů nebo chtěl-li využít pohostinství příbuzných, eventuálně si mohl dovolit vlastní byt a služebnictvo, musel získat souhlas univerzity. Zato se však akademičtí občané („cives academici“) těšili akademické svobody, podléhali toliko univerzitní jurisdikci a zejména chudé studenty stmelovala nelíčená solidarita.

Rituál depozic se ve středověku šířil po Evropě – jako ostatně mnohé akademické ceremonie – z pařížské Sorbonny. Humanismus a renesance sice vnesly do téměř klášterní izolace burz ideály Platonovy Akademie, ale drsné obyčejy beání přetrvávaly až do první poloviny 18. století. Objevovaly se dokonce tištěné návody, jak takové ceremonie pořádat a jaké orace během nich pronášet. V Erfurtu roku 1569 vydal magister Johann Dinkel latinský spisek věnovaný „vzniku, podstatě, vzoru a ceremoniích obřadu, který je na (vysokých) školách obecně nazýván depozicí“; Dinkel ale svoje výklady bezostyšně opsál z obsažného díla Middendorpova „De celebrioribus universi terrarum orbis Academiis“ („O slavnostních shromážděních na univerzitních akademických světa“) vydaného v Kolíně nad Rýnem roku 1567. Dinkelův spisek vyšel znovu bez uvedením jména „autora“ i předlohy ve Štrasburku roku 1680 pod titulem „Orationes duae de ritu et modo depositionis beanorum“ („Dvě řeči o obřadu a způsobu depozice beánů“), navíc vyzdobený návodnými mědirytinami M. H. Rappa.

Tradiční depozic v českých zemích se nejvíce věnoval Zikmund Winter, jenž zjistil, že „v pražské akademii depozice obyčejně konána tím způsobem, že jeden beán vybrán za opata, na němž trpělivost se měla osvědčiti nejvíce (...). Na něm užití všech instrumentů; on nejpručeji honěn, šhubán, pilou, sekerou, bradatici řezán a osekáván, poněvadž byl pokládán za břevno, za špalek, který se musí ořezati, osekati. On byl myt vodou všelijakou, česán hřebem ohromným, utírán hadrou hrubou. (...) Jestli ostatním beánům snad některá traplivá instrumenta se odpouštěla, posazení na kozla neodpouštěno nikomu. Ten kozel bylo vlastně také jakés nemotorné instrumentum na čtyřech nohách stojící. (...) Do roku 1543 bývala v Praze při beánských ceremoniach také smraditá tyrání, mazání smolou, červivými plícemi a jinými podobnými nečistotami. Dotčeného svrchu roku zakázáno to od rektora Jindřicha Dvorského.“

Podle Zikmunda Wintra „jezuité pražští, aby jejich škola měla ve všem všudy ráz univerzity, na zlost karolinských mistrů od roku 1573 podnikali také beánské depozice. Konávali je před začátkem semestru, není však psáno, kterákou ceremonií měli.“ Jména beánů zapisovali pražští jezuité do zvláštního alba, kde nechybějí ratolesti významných šlechtických rodů. Obdobně se dělo i na jezuitské akademii v Olomouci – první depozice a imatrikulace se zde konaly 15. října 1576, deponováno a imatrikulováno bylo 14 filozofů. Ve dnech 16. a 21. října téhož roku tyto ceremonie pokračovaly, takže do univerzitní matriky mohlo být zapsáno celkem 85 prvních studentů olomouckého vysokého učení.

J. Fiala

Beanie na německé univerzitě počátkem 17. století (kresba Zdenka Laštovky z roku 1905 podle dobové mědirytiny)

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Studenti jsou prioritou

„Pedagogové a někdy také studenti někdy nedostatečně vnímají potřebu zvýšení aktivity. Pasivita části studentů je dána dílem atmosféry ve společnosti i dílem ne zcela dobrého emotivního i profesního zaujetí pedagogů. Hlavním úkolem je tuto atmosféru měnit rozumným způsobem. S tím souvisí také otevření prostoru mladým ve vědě i v zapojení mladých do akademických funkcí.“

Náročná práce ve vysokém školství probíhá v oblasti transformace struktury vzdělávání i forem vzdělávání. V informační společnosti stále více zahlcované přemírou informací je nutné měnit formy studia i přístupy ke studentům. Studenti nemohou být vzdělávání jen jako stroje na sběr informací a trápení pouhým memorováním vědomostí. Pro vysokoškolského učitele bude úkolem poskytovat a spoluvytvářet se studenty i názor na svět.“

(Z programu nově jmenovaného rektora Západočeské univerzity v Plzni prof. Z. Vostrackého, DrSc., Univerzitní noviny ZUC, č. 48, březen 2001, str. 1.)

-red-

System finanční motivace

„(...) V oblasti tvůrčí činnosti uplatníme letos poprvé systém finanční motivace pracovníků k podávání badatelských projektů. To znamená, že každý pracovník, který podá projekt do některého z programů zahrnutých do centrální evidence projektů (známé pod zkratkou CEP), získá nárok na motivační částku. Ten navrhovatel, jehož projekt bude přijat k financování, obdrží ještě finanční částku ve výši čtyřnásobku motivační částky. Výše uvedených částek podléhá schválení senátu Ostravské univerzity, takže zatím nemohu uvést konkrétní čísla. Ale půjde o tisíce korun. (...)“

(Doc. Petr Pánek, CSc., nový rektor Ostravské univerzity v rozhovoru pro Listy Ostravské univerzity, únor 2001.)

-red-

NA PULTECH KNIHKUPECTVÍ

Zapomínání a zapomenutá

Mezi významné lékaře, kteří v minulosti působili v Olomouci, patří **doc. MUDr. Otakar Kose** (1868–1928).

Roku 1906 přišel do Olomouce jako primář Zemské nemocnice na Nové ulici, když se pět let předtím habilitoval z patologie a terapie nemocí vnitřních. S Olomoucí byl tento významný odborník spjat celkem pět let, přičemž zvláště v dietetice vykonal velký kus práce. Je uváděn např. v *Almanachu českých lékařů* (M. Navrátil, 1913), v *Biografickém slovníku pražské lékařské fakulty* (1988) a jinde.

Do Olomouce tehdy docent Kose přivedl svou mladou ženu Terezu. Uplatnila se již předtím jako básnička v soudobých literárních časopisech, znala se s významnými literáty své doby (Jaroslav Kvapil, Jiří Karásek ze Lvovic, F. X. Salda, F. X. Svoboda a jeho choť Růžena a jini). Milovala výtvarné umění a byla mecenáškou řady umělců, byla přítelkyní mladého Maxe Švabinského. S většinou z nich se nejen znala, nýbrž udržovala korespondenci a občas je navštěvovala.

Koseovi přišli do Olomouce z Prahy a také se do ní pak vrátili. Básnička si na Olomouc těžko zvykala, zdála se jí malá, nicméně zvykla si a napsala: „Jsem tu ráda!“ Vedle básnické tvorby obohacovala kulturní život svého nového domova i jinak – tak vyjednala přednášku F. X. Šaldy či Jaroslava Vrchlického. Jezdila často do Prahy a do ciziny, pěstovala rozsáhlou korespondenci.

Doc. Kose je mnohdy již v Olomouci zapomínán – zatímco jeho choť je zde zcela zapomenutá. Její zajímavé osobnosti věnoval pozornost doc. Drahomír Šajtar ve své nové knize *Básnička Tereza Dubrovská* (Tilia, Senov u Ostravy, 2001, 222 stran). Píše zaujatě o „zajímavé básničce“ a přibližuje její mimořádný talent. A ovšem píše o řadě věcí, které nás v Olomouci mohou velmi zajímat, jsou ze zmíněného období let 1906–1911. Autor mluví o své knize jako o „letopisu“. Myslí, že právem.

M. Slavětinský

Diskuse, názory, ohlasy

Ad: Zablokování neaktivovaných identifikačních karet

Dostalo se mi do ruky číslo Žurnálu UP ze 16. 3. 2001, kde mě nepřijemně překvapil článek, ke kterému cítím potřebu dodat následující postřehy a návrhy:

1) Přinejmenším na Pedagogické fakultě odmítli pracovníci UP při zápisu do akademického roku 2000/2001 vydat studentům/studentkám identifikační karty (IK), dokud si nezakoupili tzv. „validační známku“ v ceně 25 Kč nebo 120 Kč. Podle smlouvy, kterou studenti s UP a IC-CVT uzavřeli, však držení IK není podmíněno zaplacením jakéhokoliv poplatku vyjma složení kauce ve výši 200 Kč, kterou většina z nich (výjimky tvořili především studenti nastupující do 1. ročníku) složila ještě před letními prázdninami. Zaplacením jakéhosi „registračního poplatku“ může být podle další smlouvy podmíněno pouze poskytování knihovnických služeb prostřednictvím IK, a to ještě jen výpůjční služby (mimořádně: v původním textu smlouvy – kterou většina studentů podepsala – není ani tato podmínka, ta se objevila až v textu uveřejněném na internetu).

2) Vezmu-li v úvahu zmíněný článek, pak to, co se dělo na PdF při vydávání karet, bylo možná „v souladu s prováděcí normou rektorky UP“, ale rozhodně v rozporu se smlouvou, kterou studenti uzavřeli. A stejně tak je v rozporu se smlouvou zablokování všech IK bez validační známky, ke kterému se CVT chystá, protože jediná služba, kterou si studenti zakoupením známky zaplatili, je půjčování knih v KUP.

3) Navrhují, aby si odpovědní činitelé (rektorka, kvestor, pracovníci CVT...) důkladně přečetli texty smluv, které v souvislosti s IK studenti a zástupci UP podepsali, a uvědomili si, co z toho pro obě strany vyplývá jako závazek a co nikoliv.

4) Protože si uvědomuji finanční situaci UP i protože kontrolovat platnost IK, zavedení „známek“ schvaluji, ale ne takovýmto způsobem a teď. Do budoucna (tj. od příštího akademického roku) navrhuji uzavřít rozšířené smlouvy či dodatky ke smlouvám existujícím, kde bude validačními známkami podmíněno i to, co – ač ve smlouvách zahrnuto není – se již nyní snaží pracovníci UP nelegálně vymáhat.

5) Nyní by měli pracovníci UP jednak vrátit nečistě získané peníze za známky na rok 2000/2001 těm studentům, kteří o to po zralé, byť opožděné úvaze požádají, především však okamžitě zastavit veškeré pokusy vymáhat peníze od studentů, kteří si validační známku na tento rok dosud nekoupili (kdo bude chtít využít služeb KUP stejně zaplatí).

Jakkoliv se mě poslední bod netýká, protože jsem jako student FF měl možnost známku zaplatit dobrovolně, naprosto nesouhlasím s postupem pracovníků UP v této záležitosti, a pokud budou nadále pokračovat v neoprávněném vymáhání peněz od studentů, budu vážně přemýšlet o podniknutí patřičných právních kroků proti nim. Prosím tudíž všechny, jichž se to týká, aby uvážili, jestli za to těch několik desítek tisíc korun, které ještě chtějí ze studentů vyrazit, stojí.

J. Machala

O mzdových tarifech

Dnes jsem se konečně dozvěděl, proč jsem zařazen do 10. mzdové třídy – viz http://www.upol.cz/intranet/mzd_predpis.htm. Alespoň netápu a vím, za co jsem placený (nebo nevim?). Posuďte sami:

„10. mzdová třída

Výkon nejsložitějších specializovaných koncepčních systémových a náročných tvůrčích prací s rozsáhlými komplikovanými vazbami mezi různými obory činností, případně vědeckými disciplínami, prováděné blíže neurčeným způsobem s předem nespecifikovanými výstupy s vysokou mírou pravděpodobnosti vzniku neodstranitelných škod, obecného ohrožení života a zdraví osob, s požadavkem vysokého stupně zobečnění. Řízení a koordinace nosných částí komplexu složitých systémů s rozsáhlými vnitřními i vnějšími vazbami.“

Obávám se, že došlo k pochybení, neboť si myslím, že neprovádím blíže nespecifikované práce, jejichž blíže nespecifikované výstupy mají vysokou míru pravděpodobnosti vzniku nenapravitelných škod...

Mgr. R. Kula,
Katedra filozofie FF UP

Knihkupectví Studentcentrum přestává sloužit čtenářům

Zmíněné knihkupectví bylo od roku 1990 nejlepším obchodem s odbornou i krásnou literaturou v Olomouci, a podle mých zkušeností na celé střední Moravě. Bylo tomu hlavně díky paní Foretové, která trpělivě budovala profil knihkupectví a byla schopna a hlavně ochotna shánět tituly, které jiná olomoucká knihkupectví nenabízela. Pozoruhodný byl fakt, že

knihkupectví, přestože nebylo nikdy v jejím osobním vlastnictví, bylo vnímáno jako podnik paní Foretové.

Vývoj Studentcentra v posledních měsících začal nabízet žalostný obraz: snížil se počet odebíraných titulů, novinky přicházely se zpožděním a od konce února se takřka přestaly objevovat. Naposledy jsem byl velmi znepokojen faktem, že byl přerušen sobotní prodej (10. 3. 2001).

Domnívám se, že by univerzita jako poskytovatel prostor měla zasáhnout v zájmu nejrychlejšího znovuzrojení kvalitního a kulturního knihkupectví Studentcentrum. Nejde jen o to, že studenti i vyučující ztratili doposud jediný fungující zdroj odborné literatury, ale rovněž o dobré jméno Univerzity Palackého. Právě Studentcentrum je v Olomouci i na celé Moravě (využívali je i studenti z Masarykovy, Ostravské či Slezské univerzity) vnímáno jako univerzitní knihkupectví, protože prodejna skript UP takové zařízení nikdy nepřipomínala.

Přísí jako člověk, kterému velmi záleží na existenci profesionálního zdroje literatury v blízkosti naší univerzity, tak jak fungoval léta díky promyšlené činnosti paní Foretové. Nemám osobní výhrady k provozovatelům Studentcentra, ale jejich nynější knihkupecká bilance je žalostná. Věřím, že vedení naší univerzity má prostředky k vyvolání pozitivní změny.

J. Lach,
odborný asistent Katedry politologie
a evropských studií FFUP
jirilach@hotmail.com

Na cestu tisíciletím...

365 myšlenek pro 365 dní

Ze stejnojmenného kalendáře pro rok 2001 autorů F. Mezihoráka, A. Nelešovské a H. Ševčíkové:

Duben 2001

Po 2

Max Ernst (*1891): *Sochařství se dělá v objetí, oběma rukama jako láska.*

Út 3

Tomáš Baťa (*1876): *Každá rána, kterou jsme utrhli, vyrazí z nás nějaký klín, který nám překážel.*

St 4

Maurice Vlaminck (*1876): *Vědění zabijí instinkt.*

Čt 5

František Vymazal (†1917): *Ztráta iluze nás bolí více než ztráta skutečné věci.*

Pá 6

Nicolas S. Chamfort (*1741): *Falešná skromnost je ta nejšikovnější ze všech lží.*

So 7

Jaroslav Durych (†1962): *Milostné sliby nemají delší trvání než kruhy způsobené vázkou na hladině rybníka.*

Ne 8

Okuste a vízte, jak je Hospodin dobrý. Blaze mužů, který se k němu utíká. (Žalm 34, 9).

-red-

... A TENTO TÝDEN...

3. DUBEN

Katedra algebry a geometrie PŘF UP, Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.: Prof. J. Rachůnek, DrSc. (PřF UP Olomouc): *GMV-algebry*; prof. H. Langer (TU Wien): *Lattice properties of ring-like logics*; doc. R. Halaš, Ph.D. (PřF UP Olomouc): Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin.

4. DUBEN

Lékařská fakulta UP, tř. Svobody 8 (Děkanát LF), posluchárna č.31, 14 hod.: Ing. M. Holčápek, Ph.D. (Katedra analytické chemie, Univerzita Pardubice): *Současný stav HPLC/MS a CE/MS technik a jejich vybrané aplikace*. Společný seminář České společnosti chemické a Katedry analytické chemie PŘF UP spojený s přednáškou.

Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, posluchárna č. 13, 16. 45 hod.: *Ženy ve společnosti první ČSR*. Přednáší PhDr. J. Burešová, CSc. Pořádá Katedra historie FF UP.

5. DUBEN

The British Council, Křížkovského 14, místnost 204, 14.30 hod.: *Pebbles*. Praktický seminář pořádaný ve spolupráci s nakladatelstvím *Longman* pro učitele angličtiny na prvním stupni ZŠ a MŠ. Vede G. Ellisová, jedna z autorek učebnice *Pebbles*.

6. DUBEN

Aula FF UP, Křížkovského 10, 9. 30 hod.: Studium historie a archivnictví na FF UP. Informační blok pro zájemce o studium na Katedře historie FF UP. Pořádá Katedra historie FF UP.

Filmový sál FF UP, Křížkovského 8, 12 hod.: *Co je to film? Co je to filmová věda?* Placené kurzy. Pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

7. DUBEN

Filmový sál FF UP, Křížkovského 8, 8 hod.: *Co je to film? Co je to filmová věda?* Placené kurzy. Pořádá Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP.

-red-

Milionová soutěž

Redakce Žurnálu UP a webových stránek UP vyhláší soutěž pro všechny členy univerzitní obce UP, jejímž cílem je **zachytit milionte nebo jemu nejbližší (vyšší) číslo na počítačle úvodní internetové stránky UP www.upol.cz**. Chcete-li se soutěže zúčastnit, sledujte, jak počet návštěv narůstá. V době uzávěrky tohoto čísla se počet návštěv přiblížil číslu

708 858.

A jak prokážete, že jste „milionářem“? Vytištěte úvodní internetovou stránku UP s údajem na počítačle a přineste ji do redakce Žurnálu UP. Vyhraje ten, kdo zachytí číslo 1 000 000 nebo nejbližší vyšší.

A výhra? Nechejte se překvapit.

Hodně štěstí přejí

redakce ŽUP a www.up.